

De Saambinder

donderdag 7 oktober 2010

MEDITATIE

Ik weet uw werken...

Het was een donkere tijd waarin Jesaja profeteerde. Israël verliet meer en meer zijn Maker en Weldoener. Maar dan zou de Heere ook niet achterblijven in Zijn rechtvaardige toorn en oordeel. Het volk zou dit ervaren in de wegvoering in ballingschap naar Babel.

Toch, temidden van de oordelen, mocht Jesaja door de Geest der profetie spreken van de onuitsprekelijke genade en barmhartigheid Gods om Christus' wil!

De Heere zal Zijn volk terugbrengen in Kanaän. Jesaja mag getuigen van de goedertierenheid Gods, dat Hij om Zijns Naams wil het zo schuldige volk zal terugbrengen naar het land dat Hij hen gegeven had.

Ja meer, in het laatste der dagen zouden ook de heidenen toevloeien - in grote getale komen - tot de berg des Heeren.

Het laatste der dagen, dat is de tijd na Pinksteren, toen de Heilige Geest in zo rijke mate werd uitgestort, tot de dag van de wederkomst van Christus. Wat een rijke bedeling, het laatste der

En vele volken zullen heengaan en zeggen: Komt, laat ons opgaan tot de berg des HEEREN, tot het huis van de God Jakobs, opdat Hij ons leere van Zijn wegen en dat wij wandelen in Zijn paden.

Jesaja 2:3a

dagen. Er zal loon zijn op de arbeid van Christus. Om de arbeid Zijner ziel zal Hij het zien en verzadigd worden; door Zijn kennis zal Mijn Knecht, de Rechtvaardige, velen rechtvaardig maken, want Hij zal hun ongerechtigheden dragen.

Zo waren er op de pinksterdag 3000 joden en jodengenoten, door de Heilige Geest verslagen in het hart, die kwamen tot de berg des Heeren.

Nadien is het Woord gebracht tot aan de einden der aarde en de Heere wrocht mede. Door Zijn Woord en Geest werden er vele heidenen krach-

tig en onwederstandelijk getrokken uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht. Zo wilde de Heere ook het werk op onze zendingsvelden zegenen. Door de prediking van het Woord Gods werden er mensen, die leefden in de donkere nacht van het heidendom, tot God bekeerd. Blinde zielen werden geopend, de wil werd gebogen en het hart vernieuwd. Zo werkt Gods Geest in de harten der Zijnen.

En waar de Heere dat wonder van de wedergeboorte werkt, dan kan een mens in de werelddienst en afgodendienst niet meer blijven. Dan kan je niet meer wandelen in de paden der zonde. Er komt die hartelijke levenskeuze om de Heere te kennen en te dienen. Het wordt doorleefd: wie heeft lust de Heere te vrezen, het allerhoogst en eeuwig Goed.

Zo blijft ook nu de opdracht van de Koning van de Kerk: Gaat dan heen, onderwijst al de volkeren, dezelve dopende in de Naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes; lerende hen onderhouden alles wat ik u geboden heb.

Daarom gaan zij, die eertijds heidenen waren, tot andere volken en stammen en zeggen: komt, laat ons opgaan tot de berg des Heeren. Kom, ga met ons en doe als wij.

De berg des Heeren was in het Oude Testament de plaats die de Heere verkoren had. Het sprak van Zijn welbehagen. Daar woonde Hij Zelf, daar werd Zijn heil verkregen. De ceremoniële dienst in de tempel wees naar het Lam Gods, Dat komen zou. Het sprak van de verzoening door voldoening in Zijn bloed. In Hem alleen kon een schuldig en verloren volk de gunst en gemeenschap met de Heere weer ervaren.

Want in Christus en Zijn Middelaarswerk wordt het vervuld: de goedertierenheid en waarheid zullen elkander ontmoeten; de gerechtigheid en de vrede zullen elkander kussen.

Zo verlangt ook nu een volk, waar ook ter wereld, door de Heilige Geest uitgeleid uit het diensthuis van de zonde, naar de plaats, waar het Woord

Inhoud

89e jaargang

Nr. 1

- 1 Ik weet uw werken...
- 2 De praktijk der heiligmaking (4)
- 3 De Naam: Bijbelstudie over de namen van de Middelaar (39)
- 4 Bladzijden uit een synodaal journaal (1)
- 5 Even maar... (6)
- 7 Commentaar: Zorgen om het onderwijs
- 8 De Jakobsadder (1)
- 9 Kerknieuws
- 11 Berichten
- 12 Kerkdiensten

des Heeren gepredikt wordt, om onderwezen te worden in de weg der zaligheid. Om de persoonlijke toepassing van het bloed van Christus aan de posten van het hart. Daar komt het hier en waar ook ter wereld toch ook op aan. Niet alleen de verwerving van de zaligheid door Christus voor de Zijnen, maar ook de toepassing ervan door de Geest van Christus aan het hart. Niet alleen anderen maar ook mij.

Het huis van de God Jakobs. Wat heeft de Heere in het leven van Jakob Zijn liefde, trouw, almacht en onveranderlijkheid betoond. Ziende wie Jakob daar tegenover was en bleef, een schuldig, blind, ontrouwmenkind, is het de prediking van het eenzijdig

genadewerk Gods naar Zijn eeuwig welbehagen. De Heere leert daar aan al de Zijnen dat hun wegen, wegen des doods zijn. En maakt Hij Zelf door Zijn Woord en Geest plaats in het hart voor Hem, Die gezegd heeft: Ik ben de Weg en de Waarheid en het Leven en niemand komt tot de Vader dan door Mij. Genade doet verlangen om in Zijn paden te wandelen: "Leer mij naar Uw wil te handelen, 'k zal dan in Uw waarheid wandelen". Niet meer om te verdienen, maar omdat de Heere het zo eeuwig waardig is.

Lezer(es), is dat verlangen, waar deze tekst van spreekt, al in ons hart gewerkt?

Meliskerke,

ds. G.J.N. Moens

4

De praktijk der heiligmaking

Een boer werd krachtdadig tot God bekeerd. Hij sprak niet zoveel meer. Stil ging hij zijn weg, verslagen en diep ongelukkig in zichzelf. 'Getuigen' durfde hij niet. Toch zei iemand in het dorp: 'Met die man is een wonder gebeurd! Hoe ik dat weet? Hij slaat z'n paard niet meer'.

De kern van dit bekende voorval is duidelijk: de levensvernieuwing, herschepping, bekering komt uit in de vrucht van ons leven.

Hoe is de praktijk van ons leven? De boom wordt aan de vruchten gekend. Kent u het leven uit de Wijnstok Jezus Christus en de vrucht van evangelische heiligmaking? Weet u van het werk van de Heilige Geest als de Heilmaker, Die de liefde tot de zonde, de eigengerechtigheid, de hoogmoed, de wereldzin en de boze lusten uit uw hart brandt en de lust tot heiligheid erin brengt? Is het de praktijk: sterven en streven? Hoe gaan we om met de genademiddelen die de Heere ons nog geeft?

In zijn boek *'De evangelische heiligmaking'* noemt ds. W. Marshall (ook door ds. G.H. Kersten genoemd in zijn Dogmatiek) middelen waardoor God de Zijnen wil oefenen in heiligmaking.

Hij spreekt over en spoort aan tot de volgende middelen:

- *rechte kennis van het Woord van God.* Marshall denkt daarbij aan Wet en Evangelie. Ze hebben beiden hun plaats in de oefeningen van heiligmaking. Van groot belang is een rechte kennis van bijvoorbeeld Romeinen 6 en 7. Justus Vermeer wijst erop dat een scherpe prediking van de Wet voor de gelovige(!) zeer bevorderlijk is om meer toe te nemen in de heiligmaking. 'Kinderen van God, houdt u toch aan de oude weg en het betreden pad, dat door zoveel heiligen is bewandeld en waarmee het voor hen goed is uitgekomen. En wel om steeds veel te zien op die volmaakte Wet! Tot gedurige ontdekking en vernedering, om in die weg Christus te benodigen. O, vrienden, zij bedriegen zich, die menen buiten deze weg hun heiligmaking te bevorderen. Dat worden dikwijls mismaakte kinderen, groot van hoofd en klein van voeten'. Thomas Watson antwoordt op de vraag: Hoe kan heiligmaking verkregen worden? Wees vertrouwd met Gods Woord. Hebt geloof in Christus' bloed. Zucht om de Geest.

- *rechte zelfkennis.* Dit tweede middel noemt Marshall als een rechte kennis van je geestelijke toestand. Ben ik door en door gevoelig over mijn zondige, dodelijke en allerellendigste natuurstaat, zodat ik vol-

strek wanhoop om daarin ooit de zaligheid te verkrijgen? Zie ik de voortreffelijkheid van Christus en de algenoegzaamheid van Zijn genade? Stel ik de genieting van Christus boven alles en verlang ik daarnaar ten koste van alles? Verlang ik er ook naar om van de macht van de zonde verlost te worden? In dit verband verzucht Justus Vermeer: 'O, er is geen toenemen in de heiligmaking zonder toenemen in de zelfkennis'.

- *meditatie.* Dit is het derde middel. De overpeinzing in de stilte. In het verborgen het Woord van God herkauwen, zoals de reine dieren hun voedsel. In de stilte van de afzondering alleen zijn met God en Zijn Woord. De kennis van de waarheid moet ons ook aanvuren tot een heilige beoefening ervan!

- *Gebruik van de sacramenten.* Hoe sta ik tegenover deze heilige inzettingen van Christus? Het Heilig Avondmaal is bijzonder ingesteld om de ware gelovigen te voeden in het geloof en te sterken in heiligheid. Maar ook de bediening van de Heilige Doop kan en wil de Heere gebruiken om Zijn kinderen te doen zien de weldaad van heiligmaking: 'Desgelijks als wij gedoopt worden in de Naam van de Heilige Geest, zo verzekert ons de Heilige Geest door dit heilig sacrament dat Hij in ons wonen en ons tot lidmaten van Christus heiligen wil, ons toeëigenende hetgeen wij in Christus hebben, namelijk de afwassing onzer zonden en de dagelijkse vernieuwing van ons leven, totdat wij eindelijk onder de gemeente der uitverkorenen in het eeuwige leven onbevlekt zullen gesteld worden (Formulier van de Heilige Doop).

- *Bidden en vasten.* Het gebed is het geestelijke wapen om te strijden tegen de zonde, de wereldzin, de duivel en mijn verdorven vlees. Het gebed voegt Paulus na de geestelijke wapenrusting, omdat deze geestelijke wapenrusting alleen goed gebruikt kan worden in de weg van het aanhoudend gebed. Vasten is hierbij een hulpmiddel om het vlees te kruisigen en ons voor God te verootmoedigen. Ook kastijding, verdrukking en tegenspoed noemt de apostel in betrekking tot heiligmaking. 'Maar Deze kastijdt ons tot ons nut, opdat wij Zijner heiligheid zouden deelachtig worden' (Hebr.12:10b). Leerde de Zaligmaker Zijn discipelen niet bidden: Verlos ons uit des bozen

Bijbelstudie over de namen van de Middelaar

SCHEPPER
SILO
SPRUIT

De scepter zal van Juda niet wijken, noch de wetgever van tussen zijn voeten, totdat Silo komt, en Denzelven zullen de volken gehoorzaam zijn.

Genesis 49:10

macht; bescherm en sterk ons door Uw kracht; wij zijn toch zwak, zijn sterkt' is groot; dus zijn w'elk ogenblik in nood; hier komt nog vlees en wereld bij, ai, sterk ons dan en maak ons vrij (Gebed des Heeren). De aansporing van Watson is: 'O, maak Davids gebed het uwe: Schep mij een rein hart, o God (Ps.51:12). Leg uw hart de Heere voor en zeg: Heere, mijn onheilig hart bezoedelt alles waarmee het in aanraking komt. Het is niet betamelijk dat ik met zo'n hart blijf leven, want zo kan ik U niet eren. Ik kan ook niet sterven met zo'n hart, want dan kan ik U niet zien. O, Heere, heilig mijn hart en maak het tot Uw tempel, dan zal daar Uw lof voor eeuwig gezongen worden'.

- *Zingen van psalmen en geestelijke liederen* is ook een heilzaam middel tot levensheiliging. Luther is daar een voorbeeld in!
- *De gemeenschap der heiligen.* Het beoefenen van de ware gemeenschap der heiligen is ook een middel dat we ernstig en dikwijls moeten gebruiken. Het onderlinge ontmoeten en spreken over het leven der genade, maar ook het gemeenschappelijk gebed is een krachtig middel om ons te verlevendigen. De tucht is ook een middel dat thuishoort in de gemeenschap der heiligen. Hierdoor worden we afgevaardigd van de onheiligheid en de zonde. Watson noemt dit ook als middel om heiligmaking te verkrijgen. Zoek omgang met geheiligde personen, die kunnen door hun raad, gebeden en heilig voorbeeld een middel zijn om u heilig te maken. 'Die met de wijzen omgaat, zal wijs worden' (Spr.13:20).

Moet de hand niet in eigen boezem? Ik denk hierbij aan een paar vragen, die ook door drs. Huigen in de eerder geciteerde brochure worden genoemd. Laten we ze allemaal aan onszelf stellen: Zijn wij niet te gemakkelijk klaar met de zonden? Maken we ons er af met de opmerking: 'ik ben onbekeerd' of 'een mens blijft nu eenmaal zondaar?' Zijn sommige zonden (materialisme, eerzucht, geestelijke hoogmoed) ook in onze gezinnen en gezindte min of meer geaccepteerd? Worden in onze prediking rechtvaardigmaking en heiligmaking wel op een evenwichtige manier aan de orde gesteld? Ik hoor misschien ook liever een preek over de beleving van schuld en verlorenheid en het geheim van vergeving (en dat is een groot goed), dan de ernstige aansporing en roe-

De Naam die in deze Bijbelstudie onze aandacht vraagt is genomen uit één van de zegeningen van Jakob. Hij spreekt hier tot zijn vierde zoon Juda over de komende Messias. Jakob duidt de Middelaar aan met de Naam 'Silo'. De regeermacht zal van Juda niet wijken totdat deze Silo komt. Elders in het Oude Testament komt de naam Silo alleen nog voor als plaatsnaam. Lange tijd heeft daar de ark des verbonds gestaan. Maar hier wordt een Persoon genoemd met deze Naam.

De verklaarders hebben op verschillende manieren geprobeerd om dit woord te verklaren. Onze Statenvertalers hebben de Naam geheel onvertaald overgenomen. Maar sommigen splitsen het woord en komen dan tot de vertaling: 'aan wie hij toebehoort'. Dan krijgt men als tekst: 'toddan de eigenaar van de scepter komt'. Anderen vertalen bijvoorbeeld: 'toddan men komt te Silo'. Zolang zou Juda de scepter voeren tot in Silo de tabernakel wordt gevestigd. Weer anderen vertalen het door 'rust'. Juda zou heersen totdat de rust komt. Echter, met de komst van de Vredevorst Salomo hield de heerschappij van nog Juda niet op. Weer anderen denken aan een menselijke verschrijving en vertalen het woord door het woord heerser. Juda zal heersen tot dat een andere heerser komt. Sommigen betrekken het nog wel op de Messias, maar anderen juist helemaal niet.

We laten dit alles verder maar rusten. De kanttekening laat geen ruimte over voor enkele twijfel. We lezen in kanttekening 23. 'Hierbij wordt buiten allen twijfel verstaan de Messias'. Calvijn vertaalt de Naam Silo ook door 'zijn Zoon'. Hij noemt het een domme ongerijmdheid om dit enkel te betrekken op de persoon van David. Zelfs de oude Joodse geleerden lieten deze naam met een opvallende eenstemmigheid slaan op de Messias! De Naam Silo betekent als eigenaam 'Rust, vrede aanbrenger'. Zou de apostel later niet aan Genesis 49 gedacht hebben toen hij schreef: 'Want Hij is onze vrede'?

Wanneer komt Silo? De regeermacht van Juda is bijna geweken bij de komst van Christus. Het sanhedrin heeft niet veel meer te vertellen. Voor grote beslissingen hebben zij toestemming van de Romeinen nodig. Herodes zit op de troon. De zegen van Juda lijkt niet meer in vervulling te gaan. Juda lijkt geheel ten onder te gaan. Maar dán komt Silo. Is dat nog niet de ervaring van Gods kinderen? De Heere houdt Zijn Woord, maar de zondaar kan het dan niet meer bezien.

Van deze Silo wordt hier gezegd: 'Hem zullen de volken gehoorzaam zijn'. In Hem komt er vrede voor een verloren volk. Zelfs de vijandige volken zullen zich voor Hem nederbuigen. Als ellendigen in zichzelf komen ze aan Zijn voeten terecht. David profeteert:

En Uw ellendigen regeren;

Hun recht doen op hun klacht.

Silo heeft een ellendig volk, maar het is toch een gelukkig volk. Hoort u daarbij?

Nunspeet, ds. A. Schot

ping om als kind van God mijn oude natuur te doden, de wereld te verlaten en in een nieuw godzalig leven te wandelen? Kunnen jongeren nog jaloers worden op het leven met de Heere, zichtbaar in uw leven? Is het een (veel geciteerd) gedicht of door genade mijn levenspraktijk: Weg wereld, weg schatten, gij kunt niet bevatten, hoe rijk ik wel ben; ik heb alles verloren, maar Jezus verkoren, Wiens eigen ik ben?

Heiligmaking en huisgodsdienst

Er zijn ook op dit terrein veel vragen te stellen: Hoe staat het met de huisgodsdienst in de gezinnen? Is er nog preekbespreking, wordt er nog gezongen en gebeden? Hoe staat het met de gesprekken over het Woord en het leven der genade? Wat een zegen en vreugde geeft de praktijk van de vreze des Heeren! Ik denk daarbij aan de Heidelbergse, Zondag 32. Daar worden *het doel en de heerlijke vruchten van heiligmaking* genoemd: 'Opdat wij ons met ons ganse leven Gode dankbaar voor Zijn weldaden bewijzen en Hij door ons geprezen worde'. Dus God krijgt de eer! 'Daarna ook, dat elk bij zichzelf van zijn geloof uit de vruchten verzekerd zij'. Dus een wandel in de tere vreze Gods is een vruchtbaar leven. Het geeft jezelf een verzekering uit de vruchten van het geloof.

De zonde neemt de rust en de vrede weg uit het hart van de gelovige. Maar een leven naar de wil van God geeft vreugde en vrede in de ziel. Levend uit de Wijnstok Christus alleen wordt de vrucht van evangelische heiligmaking gedragen. Wat is zo'n leven vol vreugde en zegen! Zeker, er is dan ook strijd, maar het vermaak en de blijdschap in God door Christus zal erin gesmaakt worden. In het leven der dankbaarheid. Lees maar nauwkeurig Psalm 119! 'Hoe lief heb ik Uw wet'.

Heiligmaking en de toekomst

Welke roeping hebben wij als christen in de geseculariseerde eindtijd? Denk dan nog even aan Calvijn. De begrippen pelgrimage en wachtpost! De heiliging moet ook invloed hebben op het maatschappelijk leven. Dat gaat via individuele personen en organisaties. Wat moet het onze bede zijn om op de plaats die God ons geeft als een Jozef of een Daniël te mogen dienen. De brieven van de verhoogde Christus, gedictieerd aan de apostel Johannes op Patmos, voor de zeven gemeenten van Klein-Azië en daarin ook voor de Kerk in de eindtijd, geven praktische lessen. Het zou de moeite zijn om dat concreet na te gaan.

Heiliging met toekomst! De beleving van de onvolkomenheid van de heiligmaking zal telkens het verlangen verlevendigen naar de voleinding. Er is een eschatologisch perspectief. Dr. H. Bavinck zegt: Het loon is één van de drangredenen waarmee de gelovigen worden vermaand tot een heilige wandel. Hun geheiligde levenswandel is een teken van het Koninkrijk. De Bijbelse loongedachte is een aansporing tot heiligheid. Op weg naar de voleinding. God kroont en loont Zijn eigen werk. Met genadeloon. Sola Gratia!

Er is een nauw verband tussen *heiligmaking en heerlijkmaking*. Hoe meer er een levend verlangen is naar heiligheid, hoe meer er een sterk verlangen

zal zijn naar de voleinding. Want *dan* gaat de heiligmaking over in *de heerlijkmaking*. *Dan* is ook de heiligmaking volmaakt en volkomen! *Dan* zal Gods kind zonder zonde volmaakt de Drie-enige God lieven en loven. *Dan* is het: *Maar (blij vooruitzicht, dat mij streelt); Ik zal ontwaakt, Uw lof ontvouwen, U in gerechtigheid aanschouwen, verzadigd met Uw Godd'lijk beeld.*

Ik besluit met een uitspraak van Calvijn: 'Die is het meest gevorderd in heiligmaking, die zichzelf het meest verfoeit'.

(slot)

Werkendam,

ds. M.Karens

1

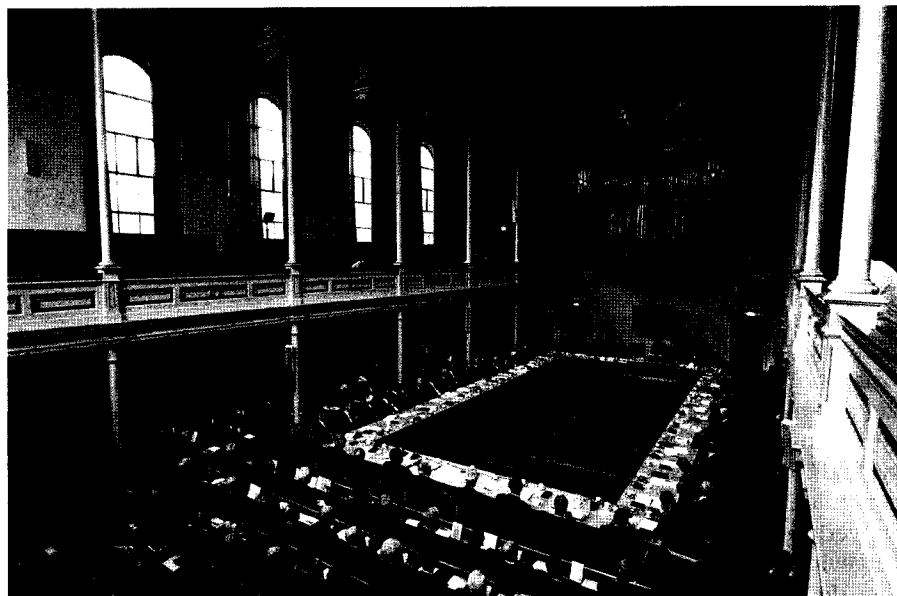
Bladzijden uit een synodaal journaal

Generale Synode 2010

Kapiteins van schepen die voor de Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC) in de 17e en 18e eeuw naar Indië voeren, hielden een soort dagboek bij, waarin de voornaamste gebeurtenissen tijdens de tocht werden vastgelegd: het scheepsjournaal. In ons kerkelijk blad publiceren we in de lijn van een goede gewoonte ook bladzijden uit een dergelijk dagboek: het journaal van de Generale Synode 2010.

De synode kwam op woensdag 15 en donderdag 16 september voor de eerste zittingen bijeen in de bekende Westerkerk van de Gereformeerde Gemeente aan de Catharijnekade te Utrecht. Er zullen D.V. nog vergaderingen volgen op 13 en 14 oktober van dit jaar en op 26 en 27 januari 2011.

In ons kerkelijk blad volgen we de besprekingen op de voet zonder dat we een volledig verslag bieden en op alle details ingaan. Het gaat om bladzijden uit een journaal, om hoofdmoe-

menten, die het meeleven van de gemeenten met onze breedste kerkelijke vergadering mogelijk maken. De gang van zaken zelf wordt meer in details vastgelegd in de acta, die na de synodevergaderingen verschijnen.

Christus Die verwacht

De kerkelijke vergaderingen begeren hun werk te doen bij het licht van Gods Woord en met het gebed om Gods zegen, opdat het werk de kerk des Heeren ten goede mag komen. Een synode zonder bidstond vooraf is dan ook ondenkbaar. Tijdens de zittingen van de kerkelijke vergadering wordt het Woord telkens weer bij de opening van de dag centraal gesteld. De bidstond werd dit jaar gehouden op dinsdagavond 14 september in het kerkgebouw van Tricht-Geldermalsen, de roepende kerk voor deze synode. Daarin ging volgens het gebruik de preses van de vorige synode, ds. J.J. van Eckveld te Zeist, voor.

Hij sprak naar aanleiding van Hebreënen 10:12, 13 en 14: 'Maar Deze, een slachtoffer voor de zonden geofferd hebbende, is in eeuwigheid gezeten aan de rechterhand Gods; Voorts verwachtede, totdat Zijn vijanden gesteld worden tot een voetbank Zijner voeten'. Deze tekst spreekt over de verhoogde Christus. De predikant stond stil bij Zijn offer, Zijn verwachting en Zijn overwinning. Hij accentueerde dat in een tijd van vergaande secularisatie, het werk van God er nog mag zijn als we bijeenkomen in een synodevergadering. De tijdgeest waait ook dwars door onze kerken en door ons hart. Er is ook sprake van een uitholling van binnen uit. Maar de zaak van de kerk is niet hopeloos. De tekst wijst ons naar boven, naar de Koning van de kerk. De gang van zaken in deze wereld loopt Koning Jezus niet uit de hand. Het gaat om de eeuwigheidsdiepte van Gods welbehagen, om het offer dat Christus heeft gebracht. Het

is niet te zeggen hoe groot de waarde van dat offer is. De verkondiging van dat offer is het hart van de kerk en niet een synode.

Ds. Van Eckveld onderstreepte de woorden 'voorts verwachtede', die spreken over Christus Die verwacht. Hij wacht tot de schare van zondaren, die zal zalig worden, bijeen is gebracht uit alle volken. Daarom is het nu nog genadetijd. Tegelijkertijd spreekt dit verwachten van Christus van Zijn uitzien naar de voleinding der wereld. In die verwachting ligt de thuiskomst van al Gods kinderen besloten. Als Hij wederkomt, zullen al Zijn vijanden zijn overwonnen. Gods bestreden en verdrukte kerk zal eeuwig leven uit kracht van het door Hem gebrachte offer.

De roepende kerk

De 'roepende kerk' kwam reeds ter sprake. Deze aanduiding spreekt niet alleen over het samenroepen van de

6

Even maar.....

Ben ik het Heere?

Ineens ontmoeten we hem in de omgeving van 'de man Gods', Elisa. Steeds is hij bezig met de woorden Gods onder het volk Gods. Meelopend met de knecht van God, die zo gericht is op de ere Gods. Wat een verwaardiging!

Hij blijkt zo fijngevoelig te zijn. Hij voelt de situatie zo haarscherp aan. Het stille kruis van de kinderloosheid van de welgestelde vrouw uit Sunem weet Gehazi naar zijn meester toe goed te verwoorden. Neen, dat is toch niet de Judas van het Oude Testament? De tweede keer dat we over hem lezen blijkt hij echter met verslagen harten niet te kunnen omgaan. Hij wil de verslagen moeder aan Elisa's voeten wegsturen.

Bedrukte zielen afstoten is een groot kwaad. Een huurling, met wel een profetenjas, maar geen bewogen *herdershart*. Vervolgens wordt hij op pad gestuurd met de profetenstaf van Elisa bij zich. Met een duidelijke opdracht. We lezen niet dat hij in de profetenkamer bidt en worstelt zoals zijn meester

later. Hij zal dat wel even doen....

Hij is toch de drager van het profetenwoord? Heel plechtig en belangrijk legt hij de profetenstaf op de kleine dode jongen, die op het bed van de profeet ligt. Maarer gebeurt niets. Totaal vruchteloos bezig zijn. Bezig zijn met voortdurend jezelf in het middelpunt; gericht op jezelf en niet op Gods eer; verlegen om mensengunst en niet 's Heeren gunst. Gehazi heeft genoeg aan het uiterlijke, wat de mensen zien. Hij denkt dat het allemaal vanzelf gaat. Het wonder is er uit.... de ootmoed en afhankelijkheid wordt gemist. De staf erop en leven, nietwaar? Natuurlijk, waarom niet, want ik ben toch gezonden? Ik heb toch een opdracht meegekregen? Deze opdracht voer ik naar behoren uit. Wel een profetenstaf, geen vernieuwd profetenhart. Dat blijkt ook pijnlijk, wanneer hij zo gericht blijkt te zijn op geld en eer. Gericht is hij op menseneer en zelfverrijking. Zijn zonde is: spelen met de heiligheid van het ambt en met de alwetendheid van God. Na de wonderlijke genezing van de buitenlandse generaal krijgt Gehazi weliswaar geld en de

kleren. Maar dan ook de blijken van het heilig ongenoegen van de Alziende: de melaatsheid van Naäman is zijn verdiend profetenloon. Persoonlijk verzondigen, maar ook ambtelijk. Rechtvaardige vergelding ontvangen zonder het bloed en de Geest van de Christus Die niet gekomen is om gediend te worden, maar om Zelf te dienen. Hij heeft zoveel werk aan Zijn dienaars...

De Dienaar van het Nieuwe Testament dient hén allereerst en allermeest. En niet zij *Hem* zoals ze zo vaak dwaas denken. Wat een les! Hij is gereed om hun voeten te wassen. In al hun gaan en staan. En niet alleen de voeten, zelfs ook hun gedachten en gevoelens. 'Leert van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart...' zo luidt één van Zijn lessen. Bang om als een Gehazi openbaar te komen, wordt er zelfs aan de avondmaalstafel nog gevraagd: 'Ben ik het Heere?' Echter deze dienende en alwetende *Waarheid* kende Gehazi niet. U wel?

vergadering op een bepaalde datum. Het begrip sluit ook de algehele voorbereiding van de Generale Synode in, zoals het tijdig verzenden van de agenda en de daarbij behorende stukken. Daarbij werkt de roepende kerk nauw samen met het kerkelijk Bureau te Woerden. De stukken worden verzonden aan de veertig afgevaardigden, die samen de Generale Synode vormen. Het gaat bij deze afgevaardigden om twintig predikanten en twintig ouderlingen die via getrapte verkiezingen de volle breedte van ons kerkverband vertegenwoordigen. Uiteraard krijgen ook de secundi, die moeten invallen bij ziekte en verhindering van primus-afgevaardigden, het pakket stukken thuis bezorgd.

De kern van de stukken wordt gevormd door een boekwerk, dat dit jaar 440 bladzijden telt: *Rapporten en Verslagen ter behandeling op de Generale Synode der Gereformeerde Gemeenten*. Omdat de Generale Synode ten diepste een afvaardiging is van de plaatselijke gemeenten, ontvangt ook elke kerkenraad een aantal exemplaren van 'het rapportenboek'.

Het welkom voor de gasten

Tot de taak van de roepende kerk behoort ook de opening van de vergadering van de Generale Synode zelf. De vergadering werd op woensdagmorgen 15 september om tien uur geopend door ds. B. Labee, de predikant van Tricht-Geldermalsen. Hij heette alle afgevaardigden en belangstellenden hartelijk welkom. Een speciaal woord van welkom was er voor de afgevaardigden van de kerken, waarmee de Gereformeerde Gemeenten een correspondentieband onderhouden. De Netherlands Reformed Congregations of the United States en Canada (in de wandeling genoemd 'de Gereformeerde Gemeenten overzee'), werden vertegenwoordigd door rev. A.H. Verhoef, predikant van St. Catharines in de Canadese provincie Ontario. De jonge zendingskerk van Papua, de Gereja Jemaat protestan di Indonesia (GJPI) had twee predikanten afgevaardigd: pendeta M. Nekwek en pendeta H. Mabel. De Nigeria Reformed Church, eveneens een jonge kerk die uit het zendingswerk in Nigeria is ontstaan, had zorg gedragen voor de komst van rev. J.N. Nwibo en rev. J. A. Ebeke.

Kust de Zoon

Ds. Labee sprak vervolgens een openingswoord naar aanleiding van Psalm 2. Hij schetste hoe drie gedach-

ten over Sions Koning elkaar opvolgen in deze Psalm: een verachte Koning (vers 1-3), een gezalfde Koning (vs. 4-9), en een erkende Koning (vers 10-12). Er is sprake van een geestelijke oorlog, die zich richt tegen de HEERE en Zijn gezalfde.. Briesend van vijandschap en haat horen we de tegenstanders van de Heere en Zijn dienst spreken: Laat ons Hun banden verscheuren en Hun touwen van ons werpen. Het is alsof deze Psalm in onze eeuw geschreven is. De mens der zonde bepaalt zelf wat goed en kwaad is. Geen God en geen meester... Huiveringwekkend. Tegelijkertijd moet de vraag worden gesteld: bent u eraan ontdekt dat we van nature allemaal opstandelingen zijn?

De woedende heidenen keren zich als gonzende wespen tegen God, Zijn Gezalfde, Zijn kinderen, de kerk, het christelijk onderwijs. Maar hun aanslagen zullen niet gelukken. Nergens wordt dat zo stellig gezegd als in het vierde vers: Die in de hemel woont, zal lachen, de HEERE zal hen bespotten. Hij zal Zijn vijanden met een ijzeren staaf in stukken slaan als een pottenbakkersvat. Als dat oordeel over ons onbekeerde leven komt, is het verderf onherroepelijk.

Maar David, de dichter, blijft hierbij niet staan. Hij mag met grote klem een oproep doen om deze verachte, maar gezalfde Koning te erkennen: Kust de Zoon. Die woorden prediken het aanbod van genade. Voor wie? Voor woedende heidenen, voor volken die ijdele dingen najagen, voor goddeloze zondaren en vrome kerkgangers, voor alle einden der aarde.

Hoe dat kussen van de Zoon toegaat, wordt duidelijk uit de geschiedenis van Simon de farizeeër en de zondige vrouw, die een hoer was. Ze kwam wendend bij de voeten van Jezus. Ze liet niet af Zijn voeten te kussen. Ze boog dieper en dieper in haar totale rechteloosheid. Wat is het een zalige onderwerping als een zondaar zo met al zijn zonde en ellende aan Jezus' voeten mag komen, Hem begerend als Koning over het leven. De Heere Jezus vergaf haar al haar vuile zonden. Hij noemde haar handelen geloof en liet ze gaan in vrede.

Kust de Zoon. De vorm van het woord wijst op herhaling: steeds weer, voortdurend. Is dat ons leven? Is dat leven dichtbij de Heere Jezus ons verlangen in de binnenkamer, in het ambtelijke leven en aan de synodetafel? Als dat

zo mag zijn, valt er nog een ding te zeggen volgens vers 12: Welgelukzalig zijn allen die op Hem betrouwen.

Lastbrieven en moderamen

Na het openingswoord vroeg de tijdelijke preses de aandacht voor de vaststelling van de wettigheid van de vergadering. De namen van de afgevaardigden op de vier lastbrieven van de Particuliere Synoden werden één voor één voorgelezen. Daarop volgde het 'ja' van de betreffende afgevaardigde.

Enkele broeders werden vervangen door hun secundus, omdat zij verhinderd waren door ziekte of andere omstandigheden. Ouderling G.A. Terlouw te Middelburg nam de plaats in van ouderling J.A. Kardux te Dirksland, ouderling A.G. Bregman te Naaldwijk werd vervangen door ouderling J.H. Doeve te Houten en ouderling C. Rennes te Scherpenzeel door ouderling K. Karels te Veenendaal.

Daarna vonden de stemmingen plaats voor het moderamen. De roepende kerk had enkele verfijningen aangebracht in de gang van zaken, zodat de verkiezingen wat minder tijd vroegen dan voorheen. Het moderamen werd als volgt samengesteld

- Ds. J. van Ekeveld te Zeist, eerste preses,
- Ds. P. Mulder te Krimpen aan den IJssel, tweede preses,
- Ds. W. Silfhout te Capelle a/d IJssel, eerste scriba,
- Ouderling J. T. van den Berg te Nunspeet, tweede scriba,
- Ds. M. Golverdingen te Waarde, derde scriba,
- Ouderling S. Boogaard te 's-Gravenpolder, eerste quaestor,
- Ouderling K. H. de Heer te Rijssen tweede quaestor.

De samenstelling van het moderamen is bijna gelijk aan dat van 2004 en 2007. Alleen ouderling De Heer maakt voor de eerste keer deel uit van het moderamen.

Na de verkiezing van het moderamen was de taak van de roepende kerk geëindigd. Ds. Labee droeg de leiding over aan ds. J.J. van Ekeveld, die met een enkel woord heenwees naar de noodzaak van de bediening uit Sions Koning. Daarna volgde de onderbreking van de werkzaamheden door de morgenpauze.

(wordt vervolgd)

Waarde, ds. M. Golverdingen

Zorgen om het onderwijs

De verkiezingen, nu al bijna vier maanden geleden, hebben geleid tot een moeizame kabinetsformatie. Rekenkundig waren er verschillende coalities mogelijk, maar dat wil nog niet zeggen dat ze ook politiek realiseerbaar zijn. Ook geldt dat het voor ons niet om het even is welk kabinet er tot stand komt.

Het meest beducht moeten we wel zijn voor een herleving van de paarse coalitie. In dit geval aangevuld met Groen Links, omdat VVD, PvdA en D66 in de Tweede Kamer geen meerderheid hebben. Zeker van D66 en GroenLinks geldt dat zij zich beijveren om hun libertijnse opvattingen over homoseksualiteit, over euthanasie, over vrouw en gezin en over de zondag er door te drukken. Die opvattingen moeten geldend worden in onze samenleving. Met mensen die daar op grond van de Bijbel niet in mee kunnen gaan, daar kan men in de moderne samenleving geen rekening meer mee houden.

Het is ongetwijfeld van groot belang om dit verderfelijke streven tegen te werken en waar mogelijk de pas af te snijden. Soms wordt daar, ook in orthodox-christelijke kring, wat denigrerend over gesproken alsof dat alleen maar achterhoedegevechten zijn, waar je beter je energie niet aan kunt verspillen. Maar waarom zou je zo maar allerlei uiterst waardevolle zaken opgeven en accepteren dat het kwade voortaan goed genoemd wordt en in onze wetgeving wordt gesanctioneerd? Wat je op dit vlak kwijt raakt, krijg je niet zo gauw weer terug en wat uit de hand loopt (denk aan de zondagsopenstelling van winkels in zogenaamd toeristische gebieden) krijg je niet gemakkelijk weer in het gareel. Of wijst het spreken over achterhoedegevechten er op dat men die zaken (de zondagsrust etc.) kennelijk niet zo belangrijk meer vindt? Dat men het niet de moeite waard vindt om zich daarvoor in te zetten en over die inzet Gods zegen af te smeken?

Alleen respecteren

Laten we alleen maar eens naar de ontwikkelingen op onderwijsgebied

kijken. Vorige maand werd door het D66 Kamerlid Van der Ham een initiatiefvoorstel ingediend om de Algemene Wet Gelijke Behandeling aan te scherpen. De mogelijkheid die nu nog langs een omweg bestaat om op christelijke scholen leerkrachten te weigeren of te ontslaan vanwege hun homoseksuele levenswijze, zou moeten verdwijnen.

Eigenlijk zouden christelijke scholen in de toekomst van hun personeel ook niet meer mogen vergen dat ze achter de grondslag van de school staan. Zij hebben die alleen te respecteren. Maar in hun levensgedrag, bijvoorbeeld met betrekking tot kerkgang, zondagsheiliging of ongehuwd samenwonen, moeten ze geheel vrij zijn. Daar heeft een school, ook een reformatorische school, niets mee te maken.

Op andere punten is men eveneens bezig om de vrijheid van onderwijs in te perken. Dat betreft de toelating van leerlingen. Ook hierover is een initiatiefwet ingediend. Scholen zouden van ouders alleen maar mogen verlangen dat ze de identiteit van de school respecteren. Wel geldt voor scholen met een uitgesproken identiteit, die vanouds een streng toelatingsbeleid gevoerd hebben, dat zij althans voorlopig van die verplichting worden vrijgesteld.

En ook de inhoud van het onderwijs ligt onder vuur. Mag je de kinderen voorhouden dat het niet goed is om vrienden te zijn met iemand die ongelovig is? Mag je nog zeggen dat de rol van een vrouw onderscheiden is van die van een man? Mag een school onderwijzen dat de evolutietheorie onjuist is? Betekent de invoering van burgerschapsvorming dat men allerlei liberale waarden moet uitdragen? Zo wordt op allerlei manieren de ruimte voor bijbels verantwoord onderwijs ingeperkt. Wat is de overtuigingskracht van hun woorden als leerkrachten in hun levenswandel duidelijk maken dat ze het met Gods geboden niet zo nauw nemen? Wat blijft er over van de identiteit van de school als er steeds meer leerlingen komen die daar van huis uit afwijzend

of in ieder geval vreemd tegenover staan? En via de verplichte medezeggenschapsraden kunnen ook hun ouders inspraak krijgen in de gang van zaken. Wat blijft er over van de identiteit van de school als de leerkrachten op hun woorden moeten passen omdat de school anders problemen kan krijgen met de onderwijsinspectie?

Niet in een klap

Het is niet aannemelijk dat zelfs in een hernieuwde paarse coalitie het christelijk onderwijs in een klap wordt afgeschaft of zijn subsidie zal verliezen. Niet alleen moet daarvoor de grondwet gewijzigd worden en dat is altijd een moeizaam karwei. Tegen het overgrote deel van de christelijke scholen bestaat in onze maatschappij ook weinig bezwaar. Die zijn toch alleen maar christelijk in naam.

Het gaat om die betrekkelijk kleine groep van scholen die niet meegegaan is met hun tijd. Scholen die volstrekt achterhaalde opvattingen koesteren en die nota bene aan leerkrachten en leerlingen bindend willen opleggen. Dat roept steeds meer ergernis op. Vandaar dat ook gevreesd moet worden dat zij in de komende jaren steeds meer onder druk zullen worden gezet om hun afwijkende standpunten aan te passen.

Alle christelijke scholen zouden in de toekomst voor iedereen toegankelijk moeten zijn. Zij mogen ook geen kledingvoorschriften of andere bijzondere regels meer hanteren. Het godsdienstonderwijs moet met respect voor alle geloofsrichtingen en levensovertuigingen gegeven worden. De leerlingen mogen immers zelf hun keuze maken. Uiteraard moeten scholen aansluiten bij de in onze cultuur heersende waarden en normen. Van de leerkrachten mag alleen gevergd worden dat ze goed les geven.

Op die manier wordt het verschil tussen openbaar en christelijk onderwijs geminimaliseerd. Nu al geldt voor veel christelijke scholen dat het verschil met het openbaar onderwijs heel gering is. Maar dat was veelal hun eigen keuze. In de toekomst (is het niet onder het volgende kabinet dan onder het daarop volgende) zal er op onze scholen steeds meer druk worden uitgeoefend om ook die kant uit te gaan.

Die ontwikkeling vereist een grondige bezinning en dat in het besef van onze diepe afhankelijkheid van licht en hulp van Boven. Maar het zou onjuist zijn om alleen de gevaren in de buitenwereld te signaleren. De identi-

teit van reformatorische scholen staat ook onder druk door erosie van binnenuit. Weet men nog en beseft men nog waar het bij de stichting van de school om ging? Is men daar na 40 of 50 of 75 jaar niet een heel eind vanaf gegroeid? Die vraag is voor alle gelegingen relevant: voor leerkrachten zowel als voor leerlingen en voor de ouders zowel als voor de besturen. Zeker bij jubilea is er alle reden om die vraag te stellen. Niet om nu het verleden te canoniseren (soms was er ook een ijver tot God, maar niet met verstand) maar de vraag moet gesteld worden of er in de loop der jaren toch niet wezenlijke dingen verloren zijn gegaan. Of dat die op z'n minst dreigen verloren te gaan. Tegenover een oppervlakkig en verwereldlijkt christendom zijn onze scholen opgericht om de leerlingen te wijzen op de ernst van het leven, op de noodzaak van de waarachtige bekering en om hen te waarschuwen om deze wereld niet gelijkvormig te worden. Leeft dat nog steeds?

Niet meer van deze tijd

Dit jaar bestaat de Rotterdamse Guido de Brèsschool 40 jaar. Ter gelegenheid daarvan verscheen de glossy Guido, een uitgave waarvan helaas gezegd moet worden dat zij meer vervreemding dan herkenning oproept. De vraag houdt dit reformatorisch onderwijs een verzuilde wereld in stand, die niet meer van deze tijd is, óf weet het midden in de samenleving te staan?, vormde voor de redactie het uitgangspunt. Maar sinds wanneer is het voor ons een wezenlijk criterium of iets niet meer van deze tijd is? Is het niet veel wezenlijker of het zijn grondslag vindt in het eeuwig blijvend Woord van God? En veel belangrijker dan dat we midden in de samenleving staan, is hoe we daar staan. Staan we daar als een afgezonderd volk, dat weet heeft van een principieel isolement? En dat daarom in veel dingen niet mee kan gaan met wat in deze samenleving normaal gevonden wordt. Verschillende malen komt men in de uitgave ook negatieve opmerkingen tegen over de refozuil. Ook dat is niet zonder betekenis. Dergelijke kritiek wijst er vaak op dat men het daar te streng en te benauwd vindt. Dat men de voorkeur geeft aan bredere samenwerkingen verbanden dan de enge bevindelijk gereformeerde kring. Dat men graag aansluiting zoekt bij ruimer denkende gereformeerden of evangelischen. Ook hier geldt: de dingen staan niet op zichzelf.

Datzelfde geldt van de kritiek op allerlei regeltjes en uiterlijkheden waarvan schibboleths gemaakt zouden zijn. Natuurlijk zijn niet alle regels even relevant en niet alle uiterlijke kenmerken even essentieel. Maar innerlijk en uiterlijk hangen wel samen. Een forse aanpassing van allerlei uiterlijke kenmerken is een duidelijke indicatie van dieper liggende verschuivingen, al roept men nog zo hard dat men vast wil houden aan het wezen van de zaak.

In de glossy kwam ook de remonstrantse predikant E. P. Meijering aan het woord. Opvallend was dat juist hij beklemtoonde dat bij een gemeenschap een bepaalde levensstijl hoort. 'Geef je die op, dan is dat een eerste stap richting identiteitsverlies. Het uiterlijk weerspiegelt meestal een diepere laag', aldus Meijering. Zo hoor je het ook eens van een ander!

Apeldoorn,

C.S.L. Janse

1

De Jakobs ladder

De Zaligmaker, de heilsfeiten, en de engelen. Daarover gaat deze artikelenserie. De titel is ontleend aan de ladder die Jakob zag in zijn droom te Bethel (Gen. 28:12), ook wel "de Jakobs ladder" genoemd. In Johannes 1:52 verklaart de Heere Jezus deze ladder als ziende op Hemzelf, op de Zoon des mensen, in de trappen van Zijn vernedering en verhoging. Opvallend vaak gaat het dan óók over engelen: Gabriël, een hemels heirleger in de velden van Efratha, enz. De engelen Gods, opklimmende en nederdalende op de Zoon des mensen, zoals Jakob reeds werd geopenbaard in de droom. Om deze engelendienst goed te verstaan, wordt eerst overdacht wat we lezen over de cherubs, die de weg van de boom des levens bewaarden. De Heere zegene het aan onze harten.

Cherubs en een vlammig lemmer eens zwaards

En Hij dreef den mens uit, en stelde cherubs tegen het oosten des hofs van Eden, en een vlammig lemmer eens zwaards, dat zich omkeerde, om te bewaren den weg van den boom des levens.

Genesis 3:24

Gehoorzaam aan Gods bevel hebben de engelen gewillig hun plaats ingenomen tegen het oosten van de hof van Eden, bewakend de weg van de boom des levens. Waren de cherubs zelf niet te zien? Het is opmerke-

lijk dat er gesproken wordt over één vlammig lemmer eens zwaards, maar over méerdere engelen. Denkelijk was de aanwezigheid van de engelen kenbaar aan dat vlammig lemmer: een werkelijke vuurvlam of een gedaante daarvan; hoog en spits oplaaiend, zodat het zich vertoonde als een machtig, fonkelend zwaard. Vol dreiging keerde het zich bliksemend om en om, van de ene zijde van de weg naar de andere zijde. Zonder ophouden, onstuitbaar en gereed om ieder mens die voorbij wilde gaan te verteren. Wee degene die meent nog steeds naar de boom des levens te kunnen gaan!

Boom des levens - teken en zegel

Eens wandelde de mens op deze weg in vrede. Niets verhinderde hem om naar die sierlijke boom in het midden van de hof te gaan. Integendeel, hij behoefde zijn hand maar uit te steken en te nemen van de vruchten, die een lust waren voor de ogen en goed tot spijze. Zag hij de boom des levens, at hij van zijn vrucht, hij verheugde zich in de prediking die er vanuit ging. Want God Zelf had deze boom zijn naam gegeven en hem de mens gesteld tot een onderpand van het eeuwige leven.

Onuitsprekelijk lief had God het pronkjuweel van Zijn schepping dat Hij versierd had met Zijn beeld. Onuitsprekelijk lief hadden Adam en Mannine hun Vader. Hem te kennen en vervolgen te kennen, was voor Gods zoon en dochter leven. Hem op aarde te verheerlijken hun hoogste lust. O, zalige staat der rechtheid - za-

lige gemeenschap met God en elkaar in het

Paradijs! Daar was ten volle waar: Ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen.

Zou ons verbondshoofd Adam aan Gods doel *blijven* beantwoorden, het zou hem tot gerechtigheid gerekend worden. Indien hij -tot lof van zijn Maker- de hem ingeschapen liefde-wet volkomen bleef onderhouden, het zou voor hem de weg naar het eeuwige leven zijn. Zo had God het hem beloofd. De Vader zou dan Zijn kind eenmaal vanuit het aardse paradijs opnemen in het hemelse paradijs. Hemelse onsterfelijkheid zou hij ontvangen, delend in de zalige gemeenschap met de drie-enige God. En dat met een volheid die de volheid in het aardse paradijs ver te boven zou gaan. Eeuwig, onverminderd en onverliesbaar. De boom des levens was de mens gegeven tot een onderpand van die heerlijkheid. Tot een verzegelend teken van het eeuwige leven dat de mens verdienen kon. Van de waarheid van de belofte van het werkverbond. Zo zeker als deze boom er stond, Adam deze boom zag en zijn vrucht genoot, zo zeker zou God Zijn belofte vervullen indien...

Vrij kon Adam de weg van de boom des levens gaan als een effen land, en eens zou hij wonen in het hemelse paradijs indien...

Zich de dood gegeten

Het heeft de mens niet goed gedacht God in erkenenis te houden. Hij at van die andere prachtige boom, die God ook een naam gegeven had: de boom der kennis des goeds en des kwaad. Deze boom, ook in het midden van de hof, was de enige boom die God de mens onthouden had. Zijn kostelijke vrucht mocht hij niet eten, hij mocht die boom en zijn vrucht zelfs niet aanroeren. Dat is: de minste lust of begeerte tot die boom mocht in zijn hart niet gevonden worden. Laat staan dat hij zijn hand zou uitsteken en nemen van hetgeen God hem verboden had.

Toen Adam viel, vielen al zijn nakomelingen. Toen ons verbondshoofd het werkverbond verbrak, kwamen al degenen die na hem zouden komen onder het vonnis van de drievoudig dood. Want God, Die niet liegen kan, had gesproken: 'Ten dage als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven'. 'Daarom', schreef Paulus eeuwen later, 'gelijk door één mens de zonde in de wereld gekomen is, en door de

zonde de dood, en alzo de dood tot alle mensen doorgegaan is, in welken allen gezondigd hebben' (Rom. 5:12). Is dit niet een harde zaak? Ach, het verdorven hart van de mens twist en woelt en...geeft God de schuld. Maar zal tegenspreken en ontkennen hem verlossen? Is er onrechtvaardigheid bij God? Gezegend de mens die met smart inleeft dat elke zonde die hij doet, in wezen niet anders is dan eten van de verboden vrucht. Gezegend de ziel die Adam wordt voor God. Dan leert hij voor het aangezicht van zijn Rechter belijden: Ik heb gegeten.

*Ik heb gedaan wat kwaad was in Uw oog;
Dies ben ik, Heer', Uw gramschap dubbel waardig;
'k Erken mijn schuld, die U tot straf bewoog;
Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig.*

Van nature zijn we hier vijand van. Eerder zal een mens al de dagen van zijn leven proberen vanuit een verbroken werkverbond tot God te naderen, dan voor God invallen als één die de dood heeft verdiend. En dát heeft God bedoeld toen Hij sprak: 'Zie, de mens is geworden als Onzer een, kennende het goed en het kwaad. Nu dan, dat hij zijn hand niet uitsteke en neme ook van den boom des levens en ete en leve in eeuwigheid' (Gen. 3:22).

Heeft de mens in zijn hoogmoed gemeend Mij gelijk te zullen worden, hij zal zich zo ook uitleven: als een eigen heer en meester zelf uitmaken

wat goed en kwaad is. Hij zal menen er verstand van te hebben. Heeft hij in de staat der rechtheid zich laten verleiden en zijn hand uitgestoken naar de verboden vrucht, hoeveel te meer zal hij nú in zijn verdorven staat zijn hand uitsteken naar hetgeen wat hem niet toekomt. Hij zal van gedachte zijn dat de verbreking van het werkverbond zo erg niet is en zijn hart niet zo verdorven als hem gepredikt wordt. Hoewel hij een kind des toorns is, zal hij toch willen gaan op de weg van de boom des levens. Hij zal zijn hand uitsteken en nemen van de vrucht en zeggen: Zal ik niet zalig worden? Omdat de belofte van het eeuwige leven was vervallen, heeft God niet gewild dat de mens zijn hand zou uitsteken naar het onderpand van het eeuwige leven. Nu hij de zaak kwijt is, komt hem het teken niet meer toe. Het zal hem ook niet baten, al zou hij de hele boom verslinden. Integendeel, hij zou zich een oordeel eten. Zoals -schrijft Calvijn- degene doet die heel zijn leven aan het avondmaal gaat, maar nooit een goddelijk recht ontving. Nu dan, dat hij zijn hand niet uitsteke en neme... Toen dreef God de mens uit de hof van Eden, uit dat zalige oord. Als met haast - ga weg, ga heen! Afsnijdend de weg van de boom des levens door de cherubs en een vlamig lemmer eens zwaard als een openbaring van Zijn rechtvaardige toorn.

(wordt vervolgd)

Genemuiden, ds. C. Hogchem

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK BEROEPEN

Te Drachten: ds. P. Melis te Veen;
Te Emmeloord:
ds. D.W. Tuinier te Aagtekerke;
Te Goudswaard en Scheveningen:
ds. B. van der Heiden te Alblasserdam;
Te Leiderdorp:
ds. F. Mulder te Wageningen;
Te Oostkapelle:
ds. P. Mulder de Krimpen a/d IJssel;
Te Rotterdam-Alexanderpolder en

Woerden: ds. W. Visscher te Amersfoort;
Te Rotterdam-IJsselmonde:
ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom.

BEDANKT

Voor Barneveld-Centrum:
ds. G.J.N. Moens te Meliskerke;
Voor Boskoop: ds. A. Schot te Nunspeet;
Voor Krabbendijke:
ds. M. Karens te Werkendam;
Voor Vlaardingen:
ds. C. Sonneveld te Lethbridge (Canada).

Een stem uit het verleden

Want ik weet de gedachten, die ik over u denk, spreekt de HEERE, gedachten des vredes en niet des kwaads.

Jeremia 29:11

*De HEER' betoont Zijn welbehagen
Aan hen, die need'rig naar Hem
vragen,
Hem vrezen, Zijne hulp verbeiden,
En door Zijn hand zich laten leiden.*

Wat een grote genade en welk een onuitsprekelijk voorrecht is het als wij ons door Zijn hand mogen laten leiden. Daar mocht elk mens wel ja-loers op wezen of worden!

In het paradijs, in onze diepe val, hebben wij ons moed- en vrijwillig van God losgescheurd. Daar hebben wij, evenals de verloren zoon in Lukas 15, afscheid van God genomen, en zijn weggereisd naar een vergelegen land. We zijn weggevlucht van God om nooit meer tot God terug te keren.

Wij zijn van God afgefallen en de duivel toegefallen. Zie, dat is wat er daar gebeurd is. En van 's mensen zijde komt er geen hoop en geen verwachting meer.

Maar naar Jeremia 29 vers 11 heeft God van eeuwigheid gedachten des vredes gehad en niet des kwaads. Niet over alle mensen, maar alleen over degenen waar van eeuwigheid het oog van Zijn eeuwige liefde op gevallen is.

Het grote doel van God is om Zichzelf te verheerlijken in Zijn wezen, in Zijn deugden en werken, in en door de Zoon van Zijn liefde.

Het is dus een genade en voorrecht dat niet alle mensen ten deel valt. Het valt naar Zijn vrijmacht en soevereiniteit te beurt aan Zijn gunstgenoten. Vandaar dat de dichter zingt:

*Welzalig, dien Gij hebt verkoren,
Dien G' uit al 't aards gedruis
Doet naad'ren, en Uw heilstem horen,
Ja, wonen in Uw huis*

wijlen ds. W.C. Lamine

■ ZENDINGSDIENST TE NUNSPEET

Op **woensdag 13 oktober** hoopt ds. J.W. Verweij voor te gaan in een zendingsdienst in de Geref. Gemeente te Nunspeet, Brinkersweg 17 (hoek Aarweg). Aanvang: 19.30 uur.

■ HERDENKING 150-JARIG BESTAAN Geref. GEMEENTE BORSSELE

In 2010 is het 150 jaar geleden dat in Borssele een Gereformeerde (Ledeboeriaanse) Gemeente is ontstaan. Een precieze datum van instituering (als dit al is gebeurd) is niet bekend. Uit onderzoek is duidelijk geworden dat ds. Daniël Bakker op 1 juli 1860 voor het eerst in Borssele heeft gepreekt. Eerder al (in november 1859) had een aantal leden het lidmaatschap van de Christelijke Afscheiden Gemeente opgezegd.

In verband met dit gedenkwaardige feit wordt op **vrijdag 15 oktober** een herdenkingsdienst gehouden, waarin ds. J. Schipper hoopt voor te gaan. Tevens zal het jubileumboek, geschreven door F.J. de Kok, worden gepresenteerd. De dienst, waarvoor we u van harte willen uitnodigen, vangt aan om 19.30 uur.

Het jubileumboek met de titel 'Gij alleen de eer' is na afloop van de dienst te koop tegen de prijs van € 29,50. Na 15 oktober is het boek te bestellen via telefoonnummer 0113-352194 of via het e-mailadres wdekoks@kliksafe.nl

■ MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2010

* Pag. 129, **gemeente BARENDRECHT**. Het tel.nr. van de koster is nu: 010-482 15 15.

* Pag. 257, **gemeente MIDDELHARNIS**. Het juiste e-mailadres van ds. S. Maljaars is: s.maljaars@kliksafe.nl

■ VERSLAG VERGADERING PART. SYNODE NOORD-WEST 29 APRIL EN 14 JUNI 2010 TE GOUDA

De avond vóór de synodevergadering werd een bidstond gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Gouda. Hierin ging voor de preses van de vorige Synode, ds. J.J. van Ekeveld. Hij bediende het Woord uit Openbaring 1: 17 en 18a.

Namens de roepende kerk van Gouda opende ds. G. Clements de vergadering met een meditatie over 2 Timotheüs 2: 8. Tot moderamen werden gekozen: ds. J.J. van Ekeveld, preses; ds. A.B. van der Heiden, assessor-preses; ds. W. Visscher, 1^e scriba en oud. C. Vonk Noordegraaf, 2^e

scriba. Bij acclamatie werd oud. J.W. van Dijke tot quaestor benoemd. Groeten en zegenbedes werden overgebracht door: ds. E. Hakvoort, namens P.S. Zuid; ds. B. van der Heiden, namens P.S. Zuid-West en ds. F. Mulder, namens P.S. Oost. Vervolgens werden de schriftelijk ontvangen rapporten van de deputaten art. 48 en 49 D.K.O. behandeld. Deze hadden o.m. betrekking op de classicaal examens van de kandidaten J. van Rijswijk en J. IJsselstein, de gedeeltelijke emeritering van ds. C. Neele, de ziekte van ds. A.J. de Waard en de gerezen problemen tussen hem en de kerkenraad van de gemeente Stolwijk.

Als eerste afgevaardigden naar de Generale Synode werden gekozen in alfabetische volgorde: ds. G. Clements, ds. J.J. van Ekeveld, ds. A.B. van der Heiden, ds. G. Heijkamp en ds. W. Visscher en de ouderlingen: J. Bloemendaal, A.G. Bregman, J.H. Mauritz, G.H. Verweij en C. Vonk Noordegraaf. Op basis van het aantal stemmen tijdens de vrije stemming werden tot plaatsvervangers aangewezen: ds. W. Harinck, ds. B. Labee, ds. M. Mondria en ds. A.J. de Waard en de ouderlingen: J.H. Doeve, J.W. van Dijke, G.D. Pas en C.W. Bos.

Ter bespreking kwamen de volgende punten aan de orde. Classis Amsterdam vroeg om na te gaan of het mogelijk is bij gedeeltelijke emeritering een aanvullende honorering uit de Emerituskas te verstrekken. Indien dit niet zou passen binnen de bestaande regelgeving, of het dan niet gewenst is de bestaande regels zo aan te passen dat dit wel het geval is. De vergadering besloot dit punt met een kleine aanpassing door te zenden ter behandeling door de Generale Synode.

De classis Utrecht vroeg aandacht voor de positie van de classis Utrecht als appelorgaan voor leden van de gemeenten Carterton (Nieuw Zeeland) en Randburg (Zuid-Afrika). Zij vroeg om verduidelijking van haar positie als appelorgaan voor leden van deze buitenlandse kerken waarover het Deputaatschap Buitenlandse Kerken het consulentchap uitoefent. Daar de D.K.O. hierin niet voorziet en een duidelijke regelgeving ontbreekt, besloot de synode deze instructie door te zenden naar de Generale Synode.

Amersfoort wordt aangewezen als roepende kerk om op 19 mei 2011 de P.S. Noord-West voor vergadering bijeen te roepen. De bidstond zal op woensdag 18 mei te Amersfoort plaatsvinden, waarin ds. J.J. van Ekeveld hoopt voor te gaan. De eerste zitting werd afgesloten door ds. A.B. van der Heiden en de tweede door ds. G. Clements.

C. Vonk Noordegraaf, tweede scriba

■ NAJAARSCOLLECTE VOOR DIACONALE ZENDING 2010

Al sinds de jaren '70 wordt in onze gemeenten de najaarscollecte gehouden voor het medisch zendingswerk. In de loop van de tijd is in sommige opzichten de aard van het zendingswerk veranderd en heeft met name de woordverkondiging nadrukkelijker de aandacht gekregen. Dit neemt niet weg dat er geen ruimte bleef voor de 'daad'. Daarom is de najaarscollecte later bestemd voor het diaconale werk.

Veel diaconale activiteiten bevinden zich op het grensvlak van de woordverkondiging en hulpverlening met de daad. Zending en Bijzondere Noden hebben zich daarom in 2009 bezonnen op de bestemming van deze collecte. Besloten is de najaarscollecte voortaan gezamenlijk aan te bevelen.

Ook dit jaar is de najaarscollecte bestemd voor een aantal projecten van de Zending en Bijzondere Noden: ondersteuning van het onderwijs in Nigeria en Papua, alfabetiseringswerk in Ecuador, verdere oriëntatie op een nieuw zendingsgebied op Papua, kleinschalige diaconale zendingsprojecten en ondersteuning van onze MAF-piloten op Papua.

Van harte bevelen wij deze collecte in uw milddadigheid en voorbede aan. In Paulus' dagen mochten de Korinthiërs geven van hun overvloed aan de gemeente te Jeruzalem. Geven van datgene wat ze eerst zelf ontvangen hadden. Het was ten diepste ook niet hun bezit. Zo mogen en de gevers en de ontvangers met de gaven eindigen in de Heere, de Gever van alle goeds (2 Kor. 1:11).

Zending Gereformeerde Gemeenten
Bijzondere Noden

■ ZGG BENOEMT TWEE WERKERS VOOR GUINEE

Zending Gereformeerde Gemeenten heeft mevrouw J.J. de Bel uit Middelburg en mevrouw F. Haase uit Rijssen benoemd als zendingswerker in Guinee. Het gaat om functies op de posten in Coliah en in Garama. Beide zendingswerkers zullen naar verwachting in 2011 worden uitgezonden.

Mevrouw De Bel is verpleegkundige en werkt in het Havenziekenhuis te Rotterdam. Zij heeft eerder gewerkt in een

crisisopvang voor kinderen in Zuid-Afrika en als verpleegkundige in Malawi. Mevrouw Haase heeft diverse functies bekleed, onder andere als operatieassistent en docent. Zij is nu werkzaam als psychosociaal zorgverlener bij Agathos Thuiszorg. Internationaal heeft zij ervaring in Sierra Leone en India.

We hopen dat de Heere Zijn zegen zal willen verbinden aan deze benoemingen.

Deputaatschap Zending
Gereformeerde Gemeenten,
ds. W. Harinck

■ OPEN DAG EVANGELISATIE- POST LEEUWARDEN

Op **zaterdag 9 oktober** is er "Open dag" op de evangelisatiepost 'Achter de Hoven' te Leeuwarden, Achter de Hoven 2c. Inloop om 10.00 uur. Ev. De Visser zal om 11.30 uur een korte presentatie houden over zijn werk.

Om 13.30 uur zal dhr. Fokkema een verhaal vertellen over zijn bevrijding uit de gevangenis tijdens de oorlog. De gevangenis 'De Blokhuispoort' is tegenover het kerkgebouw, waaraan u 's middags een bezoek kunt brengen.

Sluiting om 16.00 uur. De koffie staat klaar en tegen een geringe vergoeding kunt u iets warm eten. Er zal ook een stand zijn met boeken en kaarten.

■ REGIOAVOND BOND VROUWENVERENIGINGEN

Op **donderdag 14 oktober** zal er in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Goes, Louise de Colignylaan 177, een regioavond worden gehouden o.l.v. ds. A. Verschuure. Ds. J.J. Tanis hoopt te spreken over 'De wederkomst'. Aanvang 19.30 uur. Belangstellenden zijn hartelijk welkom.

■ VERKOPINGEN Geldermalsen

Jaarlijkse herfstverkoop op **13 oktober**, van 14.30-20.30 uur, door DAC "De Linge-oever", Gerdina's hof 17, Geldermalsen. De deelnemers zijn weer heel actief geweest en hopen u deze dag graag te ontmoeten, zowel voor de contacten als om hun producten aan de man of vrouw te brengen! Bovendien zijn er op deze woensdagmiddag allerlei leuke activiteiten voor de kinderen.

Rijssen

Verkoopdag op **zaterdag 16 oktober** in de Noorderkerk van de Geref. Gemeente te Rijssen, Molenstalweg 19. Opening om 9.30 door ds. C.A. van Dieren, daarna verkoop van 10.00-14.00 uur. De opbrengst is voor Zending, Evangelisatie en Evangelieverkondiging Israël.

Utrecht

Verkoopdag op **zaterdag 9 oktober** door vrouwenvereniging 'Pro Ecclesia' uit Utrecht in de zalen van het kerkgebouw van de Geref. Gemeente aldaar, ingang Bergstraat 54. Opening om 9.45 uur door ds. A.J. de Waard, sluiting om ca. 14.15 uur. De opbrengst is t.b.v. Zending en Evangelisatie. Gratis parkeren op het ING-parkeerdeck aan de Knipstraat (schuin tegenover de kerk).

■ ZANGAVONDEN

Ede

Op **zaterdag 23 oktober** traditionele Veluwe psalmzang in de Oude kerk te Ede. Ds. A. Verschuure verzorgt meditatie over de te zingen Psalmen. Martin Weststrate begeleidt de samenhang. Het thema gaat over ellende, verlossing en dankbaarheid.

Aanvang: 19.00 uur.

Oud-Beijerland

Zangavond op **zaterdag 16 oktober** in de Dorpskerk, Kerkstraat 57 te Oud-Beijerland. Met medewerking van o.a. het jongerenkoor Hananja uit Tholen. Meditatie door ds. G.J. van Aalst. Appelwoord door dhr. C.J. Hogendoorn, namens Deputaatschap Bijzondere Noden (slachtoffers overstromingen in Pakistan). Collecte is bestemd voor dit deputaatschap (t.b.v. slachtoffers overstromingen in Pakistan). Aanvang: 19.30 uur.

■ STUDIEDAG FEBE

De vereniging voor werkers in de gezondheidszorg Febe, houdt op **donderdag 11 november** een studiedag voor haar (toekomstige) leden en alle belangstellenden. Het thema van de dag is: ZORG(EN)?! Er zal aandacht gegeven worden aan de ontwikkeling in en de toekomst van de zorg.

Sprekers: ds. M. Krijgsman en dr. H.J. Agteresch (internist).

Er zullen workshops gehouden worden vanuit de psychiatrie, de verpleging en de gehandicaptenzorg.

Locatie: Adventkerk van de Geref. Gemeente te Veenendaal, Vijftienmorgen 51.

Aanmelding: via: febezorg@kliksafe.nl of telefonisch: 0182-350773 / 030-6390989. Kosten deelname studiedag: € 30,- incl. warm buffet (voor studerenden: € 20,-)

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 10 OKTOBER 2010

Aagtekerke 9.30 uur ds. Tuinier en 14.30 uur leesdienst en 19.00 uur ds. Tanis; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Alphen a/d Rijn 10.00 uur ds. Paul en 19.00 uur stud. Baaijens; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 15.30 uur ds. F. Mulder (H.D.); Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. Bredeweg; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Beekbergen 10.00 uur ds. Kleppe; Benthuizen 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Bodegraven 10.00 en 16.30 uur stud. Baaijens; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Delft 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Deventer 17.00 uur ds. Boeder; Dirksland 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. Schipper; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. Driessen; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. Brugge; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maanderweg 33) 19.00 uur ds. Van Gelder; Elspeet 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. Van Manen; Emmeloord 18.00 uur ds. Kleppe; Enkhuizen 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. Heijkamp; Enter 9.30 uur ds. J. Karels en 15.00 uur ds. De Wit; Ermelo 18.30 uur ds. Schot; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Meeuse en 14.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. Clements; Goudswaard 17.00 uur ds. B. van der Heiden; 's-Gravenhage 18.00 uur ds. Van Rijswijk; 's-Gravenpolder 9.30, 14.00 en 18.00 uur ds. Hakvoort; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur ds. Van Rijswijk; Haamstede 10.00 uur ds. C. Harinck; Hardinxveld-Giesendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Joosse; Herkingen 10.00 en 18.00 uur ds. P. Blok; Hoofddorp 16.00 uur ds. Kattenberg; Hoogvliet 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; Houten 11.00 en 17.00 uur ds. Van der Net; Kapelle-Biezelinge 9.30 en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur leesdienst; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur stud. Huijser; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Kortgene 14.30 uur ds. Van Krimpen; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur ds. Hoogerland en 14.00 uur leesdienst; Leiderdorp 18.30 uur stud. Huijser; Lelystad 9.30 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Meliskerke

9.30 en 14.30 uur ds. Moens; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. Tanis en 14.00 uur leesdienst en 18.30 uur ds. Tuinier; Middelharnis 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. Maljaars; Moerkapelle 9.30 (doventolk) en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 9.30 en 16.00 uur ds. Hogchem; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Vermeij; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. Gunst; Nieuwerter Aa 15.30 uur ds. Labee; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Verweij; Nunspeet 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. Schot; Oostkapelle 18.30 uur ds. C. Harinck; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Pater; Poederoyen 14.30 uur ds. Karens; Poortugaal 9.30 uur ds. B. van der Heiden en 19.00 uur ds. Joosse; Puttershoek 10.00 uur ds. Van Gelder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur leesdienst; Ridderkerk-Slikkerveer 16.30 uur ds. Paul; Rijssen-Noord 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 14.00 uur ds. Meeuse; Rotterdam-Alexanderpolder 14.30 uur ds. Brugge; Scherpenisse 9.30 (H.A.), 14.00 en 18.30 uur ds. Bakker; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Verschuure; Scheveningen 18.45 uur ds. Kattenberg; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.00 uur ds. W.J. Karels en 19.00 uur ds. P. Mulder; Soest 19.00 uur ds. Visscher; Spijkenisse 19.00 uur ds. Terlouw; Sprang-Capelle 19.00 uur ds. L. Blok; Stolwijk 19.00 uur ds. Clements; Terneuzen 10.00 uur ds. Vreugdenhil en 15.30 uur ds. Tuinier; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Boeder; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Labee; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Van Belzen; Utrecht 10.00 (H.D.) en 16.30 uur ds. De Waard; Veen 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. Boogaard; Vlissingen 9.30 uur leesdienst en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. Golverdingen en 14.30 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. Karens; Westkapelle 14.00 uur ds. De Heer en 18.30 uur ds. Moens; Wierden 15.00 uur ds. Schreuder; Woerden 15.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 9.30 en 18.00 uur stud. Visser; Yerseke 9.30 en 18.00 uur

ds. Van Krimpen en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Eckveld; Zoetermeer 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 15.30 uur ds. Pater; Zwolle 9.30 uur leesdienst en 19.00 uur ds. Vogelaar.

■ DINSDAG 12 OKTOBER 2010

Aalburg 19.30 uur ds. Baan; Boskoop 19.30 uur ds. Schreuder; Brakel 19.30 uur ds. L. Blok; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 19.30 uur ds. Visscher; Hardinxveld-Giesendam 19.30 uur ds. Verschuure (voor de Evangelisatie); Kamperland 19.30 uur ds. Hakvoort; Naaldwijk 19.45 uur ds. Bakker; Oosterland 19.30 uur ds. Van Belzen; Rhenen 19.30 uur ds. Verweij; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Kleppe; Stad aan 't Haringvliet 19.30 uur ds. Van Rijswijk; Veenendaal 13.45 uur ds. F. Mulder (huw.bev.).

■ WOENSDAG 13 OKTOBER 2010

Dinteloord 19.30 uur ds. Hoogerland; Hilversum 19.45 uur ds. Van Manen; Meeuwen 19.30 uur ds. Van Belzen; Mijdrecht 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Nunspeet 19.30 uur ds. Verweij (voor de Zending); Poortvliet 19.30 uur ds. Meeuse; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Van der Net; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. Gunst; Scherpenzeel 19.30 uur ds. Verschuure; Scheveningen 19.30 uur ds. Baan; Spijkenisse 19.45 uur ds. Vermeij; Veenendaal 13.00 uur ds. Verweij (huw. bev.); Woerden 19.30 uur ds. Brugge (voor de Zending).

■ DONDERDAG 14 OKTOBER 2010

Apeldoorn 19.30 uur ds. Brugge; Barneveld-Zuid 14.00 uur ds. Bredeweg (huw. bev.); Ermelo 19.30 uur ds. Pater; Marknesse 19.30 uur ds. Hogchem; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. Mondria.

■ VRIJDAG 15 OKTOBER 2010

Borssele 19.30 uur ds. Schipper (herdenking 150 jarig bestaan); Enkhuizen 14.00 uur ds. Heijkamp (huw.bev.); Klaaswaal 13.45 uur ds. Van Aalst (huw.bev.); Krimpen a/d IJssel 13.45 uur ds. P. Mulder (huw. bev.); Middelburg-Centrum 14.15 uur ds. De Heer (huw.bev.); Yerseke 14.00 uur ds. Van Krimpen (huw.bev.).

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. S. de Visser; Merksem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

Waarde, oktober 2010,

Efeze 2 : 20-22

Graag willen we een ieder, na de Heere, hartelijk dank zeggen voor alle belangstelling en goede wensen die we bij de ingebruikname van het nieuwe kerkgebouw mochten ontvangen. Uw betrokkenheid en meeleven hebben we zeer gewaardeerd. De Heere vervulde genadig alle wensen. Mag de bediening van Zijn woord in de nieuwe Adullamkerk bekroond worden met Zijn onmisbare zegen. Dat is onze hartelijke wens en bede. Soli Deo Gloria.

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Waarde

Uitgaven zonder winst oogmerk

Preken van oudvaders vanaf € 1,50

Meer info op: www.prolectori.nl

Zang- & Orgelavond

DV zaterdag
16 oktober
Grote Kerk Dordrecht
Aanvang: 19.30 uur

Gemengd Koor Yerseke (230 zangers)
o.l.v. Henriëtte de Bat - van Maelsaake
Organist: Pieter Heykoop
Meditatie: ds. C. van Krimpen

Toegang vrij!

Collecte t.b.v. het gerestaureerde Kam-orgel

Deze avond nieuwe CD t.g.v. 50e verjaardag Pieter Heykoop.
'De stad met het orgel... waar Heykoop opgroeide'

Nog een paar dagen naar
Zeeland? (Borssele) Gezellig
vakantiehuis te huur. Alle comfort.
Geschikt voor mindervaliden.
2-8 pers. Landelijk gelegen.
Info: 06-46715178

EDE Te Koop: Nette ruime
middenwoning, Allendesingel 36,
4 slpk, tuin, berging.
Vraagprijs: € 217.500,-
meer info? www.domicilie.nl

Te koop in **Emst**. Een keurig
onderhouden, **luxe chalet**
(TOP chalet) van ca. 55 m² voorzien
van onderhoudsvrije buitenbe-
kleding en kunststofkozijnen. Het
chalet is geheel geïsoleerd en
voorzien van nette, luxe afwerking.
Het perceel is groot ca. 350 m²
(eigen grond). Gelegen in bosrijke
omgeving met vele
fiets/wandelmogelijkheden. Het
dorp Epe ligt op ca. 6 km afstand.
Voor meer informatie kunt u
bellen naar: Fam. van Hofwegen
06-41528332

Voor onze hoogbejaarde ouders,
wonende in het midden van het
land, zoeken wij mensen die hen
kunnen **verzorgen** en begeleiden.
Voor inlichtingen tel. 0344-571308

Van Horssen bv

BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:
Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken
voor jong en oud, Voordeelboeken,
Tweedehands, CD's en bladmuziek.

Zorg...

Respect...

Aandacht...

Geen crematies...

Walcheren, Noord- en Zuid-Beveland

Begrafenisverzorging
Poppe

Tel. 0118-616012 of 0113-342304

Persoonlijk voor uw bestelling

Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop

Wij verzorgen alleen begrafenissen
Dag en nacht bereikbaar - overal te ontbieden

Familie/ vakantiehuis
"Haus Irmgard" op de Hunsrück
(Duitsland) ± 25 km vanaf de moe-
zel en ± 25 km vanaf de Rijn.
25 slaapplekken, onderverdeeld
in div. appartementen.
Ook per appartement te huur.
www.hetankermaritiem.nl/hausirmgard.html
Tel. 06 20735340/ 0620735341

DUITSLAND...
IS EEN RIJK,
WESTERS LAND.

Maar geestelijk zeer arm. Gods
Woord wordt eenzijdig verkondigd.
De waarheid wordt geweld aange-
daan. Met uw bijdrage kunnen wij
Hollandse en puriteinse oudvaders
weer onder de aandacht brengen.
Voor info: www.svvhed.org of bel.
Help ons helpen met een gift op
onderstaand rekeningnummer.

STICHTING VERBODEN VAN
HEIDELBERG & DORDRECHT

T 0416 - 691788
svvhed@klikSAFE.nl
Gift: 548.98.79.20

en presentatie over evangelisatie.

Geestelijke nood in Nederland
Bijbelse opdracht van evangelisatie
Evangelisatie op de posten
Evangelisatie vanuit de gemeenten
Praktijkvoorbeelden
Vragenbeantwoording

Voor kerkenraden,
verenigingen of
commissies komt
onze voorlichter 's
avonds of overdag
graag langs om
een mooie present-
atie te laten zien
over het evangeli-
satiewerk in ons
land. Informatief,
beziinnend en prak-
tisch!

Bel onze voorlichter dhr. C.W. van Haften: Tel. 0341-253588.
Presentatie op scholen (met een lesbrief) is ook mogelijk.

Wij verzorgen alleen begrafenissen
met aandacht door uw persoonlijke wensen.
In alle rust, vertrouwelijk en met beschouwenheid.

Wij verzorgen alleen begrafenissen door het gehele
land en zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.
• H. de Jongh • P.H. van der Leer • D.D.E. Meliester.

Begrafenisonderneming de Jongh
Hardinxveld-Giessendam T (0184) 611 154
Waardeburch T (0418) 652 039
Werkendam T (0183) 701 017

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

Vakantie op Texel

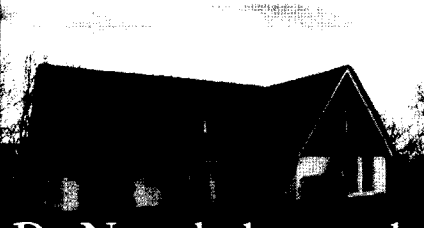
De Verrassing.nl

Veertien accommodaties, waaronder acht bungalows en vijf nieuwe chalets.

De Noordel

Park achter De Verrassing. Vijf luxe bungalows met veel privacy.

De Noorderhoeve.nl

Twee vakantiewoningen voor zorgvakanties. Ook uitermate geschikt voor minder validen.

Boeken? Bel 0222 31 89 06

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland

Identiteitsbewust, Persoonlijk, Vertrouwend, Doelgericht

Wij bieden identiteit bewuste **hulp** aan **kinderen, jongeren en volwassenen** met o.a.:

- Relatieproblemen
- Opvoedingsvragen
- Gedragsproblemen
- Gezinsproblemen
- Persoonlijke problematiek (zoals Depressie, Angst, Identiteitsvragen)
- Arbeidsproblemen
- Autistisch Spectrum Stoornis

Tevers bieden wij hulp bij PGB aanvragen en verlengen.

Voor meer informatie of aanmelding:
010 - 483 64 08

Vestigingslocatie: Alblasterdam
info@rpnnederland.nl www.rpnnederland.nl

Zorg dichtbij

Waar u ook woont, Agathos brengt zorg dichtbij:
• Huishoudelijke verzorging
• Persoonlijke verzorging
• Verpleging
• Psychosociale zorg
Bel de Zorglijn (010) 264 07 77 en u krijgt uw rayoncoördinator aan de lijn. Agathos stelt zelf indicaties voor veel zorgvragen. Kunnen we geen indicatie stellen? Dan begeleiden we u bij de CIZ-aanvraag. U ziet, ook indicatiestelling is onze zorg!

Agathos
THUISZORG

T 010 264 07 77 | www.agathos-thuiszorg.nl

Zorg met een eigen kleur

Levend water (7 preken)

ds. E. Venema

- laatste mogelijkheid (in Drachten)
- nu portvrij!

Geb.; € 12,50; t 0512-519839
aukedeboer@solcon.nl

kina
begrafenisverzekering

Tel. (010) 458 31 12

Dag en nacht bereikbaar Overal te ontbieden

D.W. Schipper
010-450 66 26
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Ambtskleding...

FASHION

Klaar te maken en klaar te maken
v-Gravenstraat 63 - 4431 AB - Schiedamschen
0113 - 31 63 61 - 06 14 53 15 20
info@klamstas.com | www.klamstas.com
Voor op maat gemaakte en website

Stichting China
Veenendaal

Stort uw bijdrage op

rekening 32 06 66
t.n.v. Stichting China
Postbus 1150
3900 BD Veenendaal

Voor het leveren en leggen van **na-
tuurstenen- en keramische vloeren**.
Alleen eerste klas kwaliteit en steeds
de laagste prijs. Tegelzetterbedrijf
J. Slingerland, 0184-611917.

Voor een zorgzame begeleiding

Stichting
Begeleiding
Postbus 411
3900 BD Veenendaal
033 277 0555

BARNEVELD, prachtige nieuwe
hoekwoning, 3 slk., zolder, tuin e.d.
Gelegen in rustige straat nabij het
centrum. Geschikt voor gezin,
ook voor meerdere alleenstaan-
den. Tel. 0342-474341

Te huur in **KOOTWIJKEBROEK**.
Mooi, rustig gelegen
vakantiehuis met ruim terras.
V.a.g.v. Geschikt voor ca. 8 pers.
Ideaal voor gezinnen en ouderen.
Dicht bij dorp en kerk.
Voor info: 0342-441729

De inrichter voor Kerk, School en Kantoor

Showroom: Marconistraat 13, 4461 HH Goes
Postadres: Postbus 36, 4400 AA Yerseke
T 0113 57 29 07 F 0113 57 38 73
E info@piethoekman.nl M 06 53 15 47 11

HOEKMAN
GOES - YERSEKE

Boekhandel en Antiquariaat De Roo

Ruim assortiment nieuwe en 2^e hands boeken: Theologie (prekenboeken, levensbeschrijvingen, Bijbelcommentaren), Bijbels (sv), kinderboeken en leesboeken. Ook voor uw cd's en kaarten

www.derooboeken.nl

Van Meelstraat 12 3331 KR Zwijndrecht

078-6124081

Tevens inkoop/taxatie

maandag gesloten gratis parkeren

Themadag '...doe gij desgelijks'

D.v. zaterdag 6 november 2010

Helpende Hands organiseert een themadag over zorg in de gemeente.

Opening: ds. E. Bakker

Lezing: E. van Hell, directeur Stichting Ontmoeting

Presentatie en workshops: kerkelijke gemeenten over praktisch zorg dragen

Kosten: Leden gratis en niet leden € 17,50

Locatie: Kerkgebouw Gereformeerde Gemeente, Nieuwe Gouwe O.Z. 2b, Gouda

Tijd: 10.00 - 14.00 uur

Meer informatie en aanmelden:

www.helpendehanden.nl/themadag of 0348 48 99 70

helpende
handen

staat
naast je

begrafenisverzorging

Den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, Den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

T. den Hollander

P.N. den Hollander

Mozartlaan 13

3131 ES Vlaardingen

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Te koop gevraagd: THEOLOGISCHE BOEKEN

Antiquariaat Den Hertog

thr. G.J. Zwoferink

Elzenkade 6, 3992 AC Houten,

Tel. 030-6346681

- DIVERSE BLOKFLUITEN
- MUZIEKSTANDAARDS
- ROEMEENSE PANFLUITEN

R. MULDER - STAPHORST

06 12 610 628 B.G.G. 0522 253944

WWW.MULDERMUZIEK

INSTRUMENTEN.NL

PSYCHOLOGENPRAKTIJK BROUWER

hulpverlening aan kinderen,
jongeren en volwassenen

• **RIDDERKERK**

Verlengde Kerkweg 11

• **BARNEVELD**

Wilhelminastraat 14

• **METEREN (GELDERMALSEN)**

Dorpsstraat 18

Bel voor informatie of aanmelding:

0180 - 42 69 55

of kijk op www.psychbrouwer.nl

De Saambinder Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Wvd. hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

**Bijdragen van medewerkers en boeken
ter recensie aan:**

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Hyacinthenstraat 1, 2161 XN Lisse,
tel. 0252-413800, fax 0252-420471
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk)
en berichten aan:**

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

**Opgaven kerkdiensten
en beroepingswerk aan:**

Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbagg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk
donderdag vóór** de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk
maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 0,95 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbagg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:
Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentie-adres

Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker, 1233 Leffingwell Av,
N.E., Grand Rapids, Michigan, U.S.A. 49505.

*De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijk-
heid betreffende de inhoud van: de advertenties
en de (recensies van de) aangekondigde boeken.*

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26

tel. 0318-520001

3905 JR Veenendaal

www.wegenaar.nl

Wij verzorgen begravenissen in Veenendaal,
Ede, Bennekom, Wageningen, Rhenen.

Leuke collega gezocht

medewerker financiële administratie (m/v)

De Jeugdbond is dé organisatie in de Gereformeerde Gemeenten die zich inzet voor onze jongeren. Vanuit Gods Woord wil de Jeugdbond kinderen en jongeren met het oog op hun geestelijk welzijn verbinden met de eigen gemeente en het kerkverband. Vorming en toerusting voor het persoonlijk leven en het functioneren in kerk en maatschappij zijn daarbij belangrijke doelen.

Hart voor jongeren. Dat geldt niet alleen voor de jeugdwerkadviseurs en de directeur. Het complete team van de Jeugdbond zet samen de schouders onder het jeugdwerk. Heb jij hart voor jongeren en blink je uit in financiën, organisatie en accuratesse? Vanwege het vertrek van een collega en enkele veranderingen in de Jeugdbond-organisatie, zijn we op zoek naar een

medewerker financiële administratie (m/v)

Als medewerker financiële administratie ben je verantwoordelijk voor de verwerking van de dagelijkse financiële stromen binnen een enthousiaste en dynamische organisatie. Het takenpakket is zeer divers en complex. Je ondersteunt de directeur, jeugdwerkadviseurs en vrijwilligers in financiële zaken en je speelt een belangrijke rol in de fondsenwerving.

Het betreft een functie voor 4 à 5 dagen op MBO+-niveau.

Meer informatie: www.jbgg.nl/vacature
Postbus 79, 3440 AB Woerden
T(0348) 489948 E sollicitaties@jbgg.nl

